

робочі місця шляхом створення та експлуатації інтелектуальної власності» [2, с. 380]. В центрі уваги сучасного виробництва опинилася творчість, цифрові технології і глобалізація мереж обміну інформацією, тому акцент з промислового сектора переноситься на індивідуальну креативність і свободу.

Список використаних джерел

1. Нгай Лин Сум. Люмпен-пролетариат и городские субалтерны в Китае. *Глобальный диалог*. Том 9 / № 1 / апрель 2019. URL: <http://globaldialogue.isa-sociology.org/wp-content/uploads/2019/03/v9i1-russian.pdf>
2. O'Connor J. Creative industries: a new direction? *International Journal of Cultural Policy*. 2009. Vol. 15. Num. 4. November. Pp. 378 – 402.

Колубай Я. С., аспірант
кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування,
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

ПЕРЕВАГИ КООПЕРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЩОДО ЗАДОВОЛЕННЯ ПРАЦЮЮЧИХ ВІД ПРОЦЕСУ ПРАЦІ ТА ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ

Однією з потреб людини є потреба у діяльності. Задоволення від власної праці залежить від багатьох чинників. Існують різні теорії щодо чинників, які впливають на задоволеність людини від діяльності. Найчастіше фахівці виокремлюють такі чинники:

- користь для людей;
- достойна оплата праці;
- розвиток особистості в процесі роботи;
- співпадіння виду професійної діяльності з власним хобі.

Ідеї кооперації задля більш ефективної співпраці виникали завжди. Наприклад, початок *кооперативного руху* на українських землях припадає на 1860-ті рр. При цьому, кооперативним називають суспільний і господарський рух, що спрямований на створення й розвиток різних форм (артілей, громад, товариств тощо) і видів (кредитних, споживчих, сільськогосподарських) кооперативів [1]. Через те, що так звані «кооперативи» існували за часів СРСР, у багатьох сучасних людей поняття «кооперація» часто викликає негативні асоціації. Проте слово «кооперація» в буквальному сенсі означає співпраця.

Запит на соціальне підприємництво в Україні зростає з кожним роком. Багато людей розуміють, що колективна співпраця співвласників, приносить працівникам значно більше задоволення від роботи, внаслідок чого зростає їхня зацікавленість в результатах, що в свою чергу збільшує ефективність праці.

В протистоянні великим корпораціям у малих підприємств зазвичай немає шансів. Проте вони починають об'єднуватися в кооперативи і можуть конкурувати з корпораціями на рівних. Наразі найбільша розвинутою з точки

зору розвитку кооперативного руху можна вважати галузь сільського господарства. Так, в Європі лідером з виробництва м'яса вже давно стали кооперативні товариства, які складаються з окремих фермерів, що наймають менеджерів для продажу своїх товарів.

Кооперативні підприємства поширені не тільки в галузі сільського господарства. Подібні організації вже проникли в усі сфери економіки. Великого поширення вони набули в таких сферах, як банківська справа, страхування та роздрібна торгівля.

Одним із важливих чинників задоволення від роботи є персональна *відповідальність* працівників, оскільки кожен може приймати важливі рішення та втілювати креативні ідеї. Не випадково, як свідчать наукові дослідження, працівники-співвласники кооперативних підприємств прагнуть отримати можливість для прийняття відповідальних рішень, що ґрунтуються на їхній компетенції та власному досвіді. Відповідальність на кооперативних підприємствах є вищою, ніж на аналогічних посадах в звичайних організаціях, адже успіх працівників-співвласників напряду залежить від успішності діяльності підприємства, і вони приймають безпосередню участь в її досягненні.

Останнім часом в світі дедалі більшого поширення набирає так зване «соціальне підприємництво». З'являються підприємці, для яких важливо не тільки заробити гроші, а ще й приносити своєю справою користь людям. Також досвід останніх десятиліть показує, що найбільш успішним стає той бізнес, який повністю орієнтований на клієнта.

Переходячи до кооперативної структури, підприємства починають новий етап у своєму розвитку, адже їхньою основною метою стосовно діяльності стає добробут працівників, які і є співвласниками. Дехто може сказати, що подібні ідеї звучать утопічно, але кооперативний рух поширюється з кожним роком, а оборот кооперативних корпорацій вже складає мільярди доларів США.

Відсутність належної правової бази суттєво уповільнює розвиток кооперативного руху в Україні [2]. Кооперативне законодавство не редагувалось десятиліття і тому не відповідає сучасним викликам і завданням.

Міжнародний Кооперативний Альянс прикладає багато зусиль за для поширення кооперативного руху в світі, і подібні ідеї знаходять все більше прихильників, що виражається в зростанні кількості кооперативних підприємств та утворенні національних організацій для розповсюдження ідей та захисту інтересів кооперативних організацій.

Список використаних джерел

1. Економічна енциклопедія : У трьох томах. Т. 2. / Відпов. ред. С. В. Мочерний. Київ : Вид-чий центр «Академія», 2001. 847 с.
2. Голомша М. Кооперативний рух як рушій економіки України. URL : https://rus.lb.ua/blog/mykola_golomsha/352371_kooperativniy_ruh_yak_rushiy_ekonomiki.html